

Pregled investicionog planiranja

Bil Dorotinski
Svetska Banka
14. Juni 2011

Sažetak

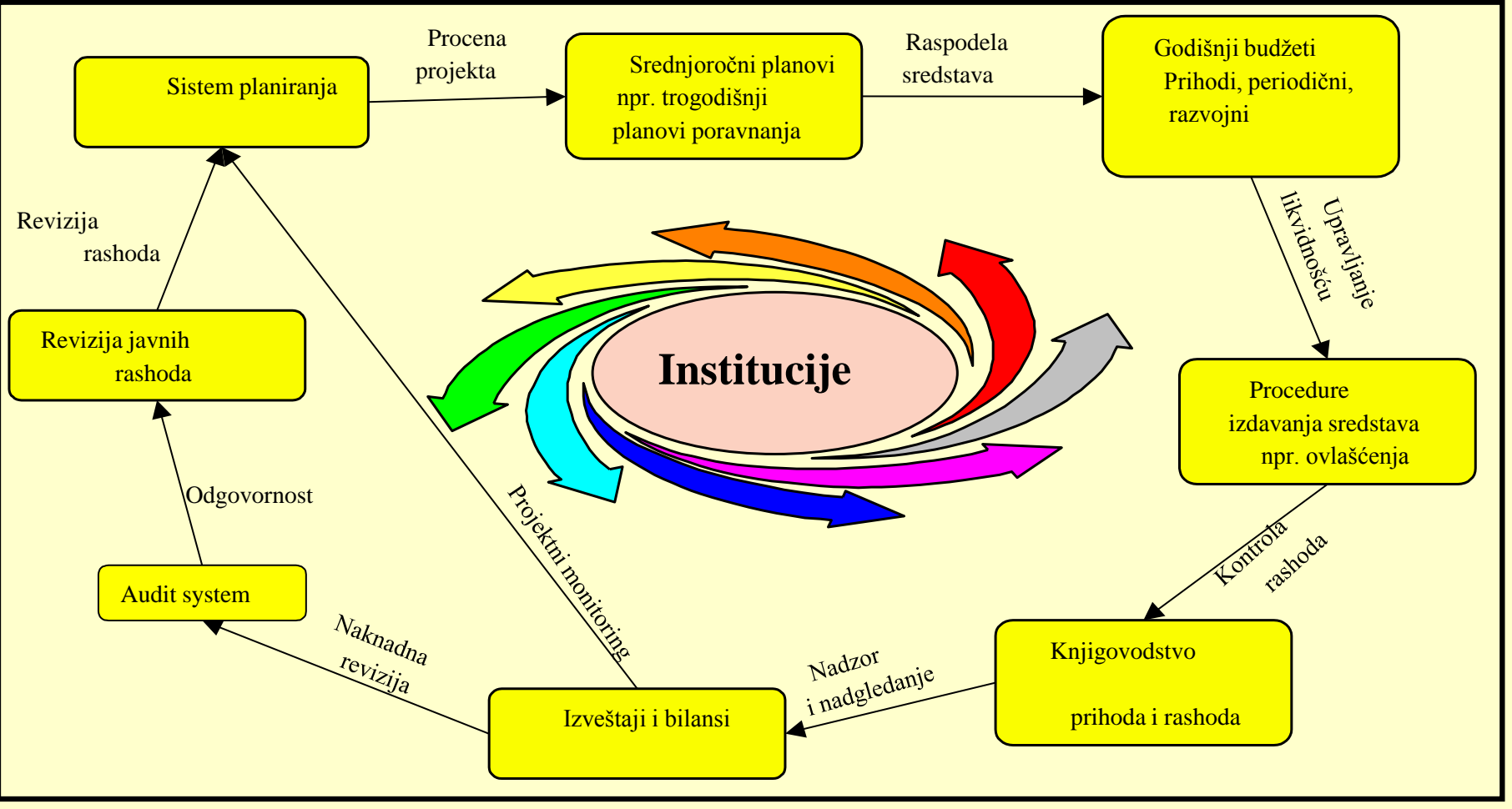
- Ciljevi sistema JUF (Jav. Upr. Fin.)
- Budžetski ciklus
- Specifičan fokus na budžet - zašto?
- Ciklus investicionog plana
- Odabrana pitanja

Ciljevi PFM-a prevedeni u kontekst javnih investicija

- Nivo 1- Ukupna fiskalna disciplina: Koliko bismo trebali trošiti (uključujući investicione projekte), pritom održavajući dugoročnu ukupnu fiskalnu kontrolu?
- Nivo 2- Alokacijska efikasnost: Kako odabrati pravi projekat u pravom sektoru radi podrške državnih dugoročnih ciljeva?
- Nivo 3- Tehnička efikasnost: Kako obezbediti da se inicirani projekti sprovode i da se njima tako upravlja da budu efikasni i celishodni – da postižu željene rezultate?

Ciklus rashoda menadžmenta

Granice sistema finansijskog upravljanja

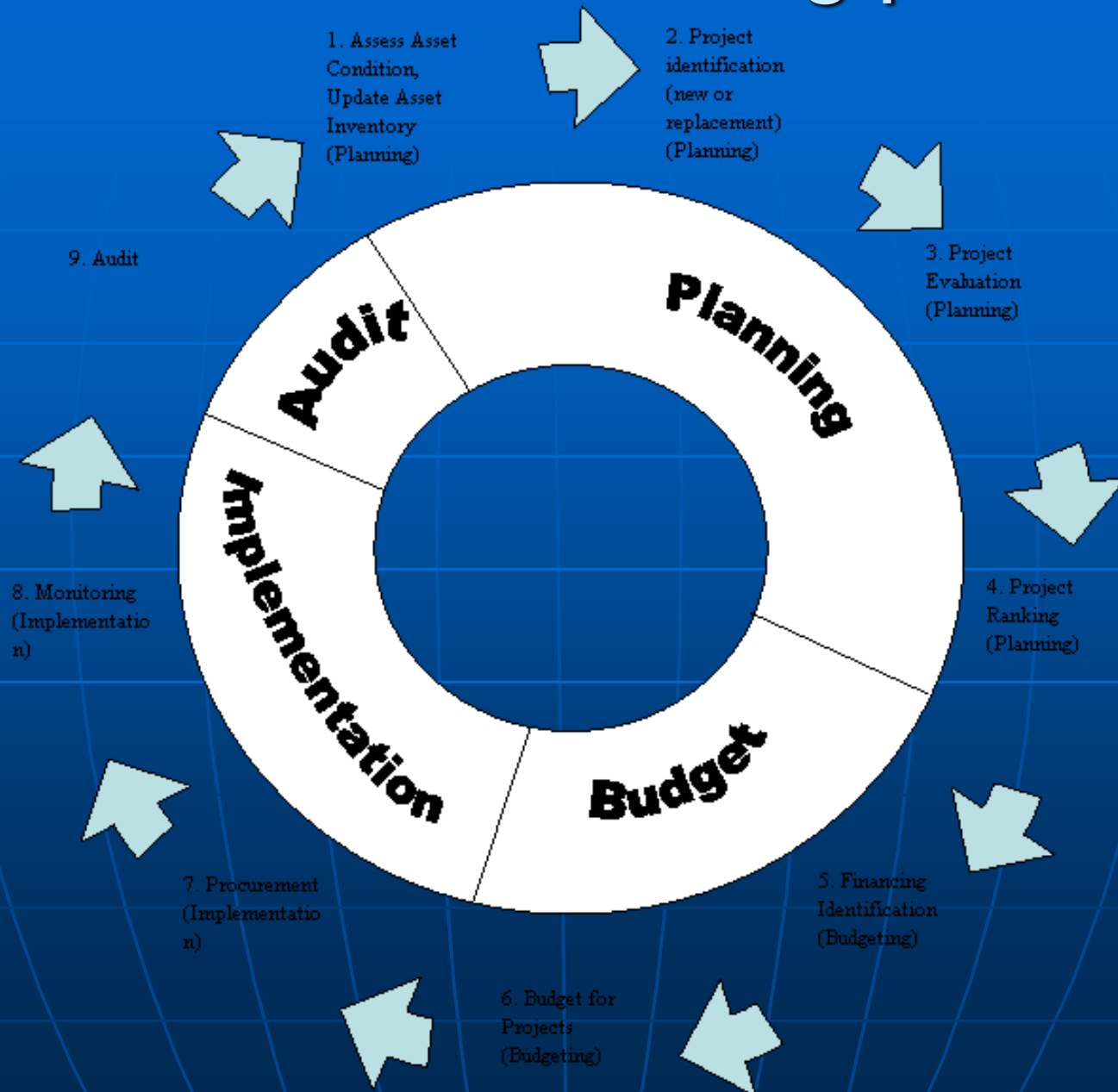

Izvor: adaptirano iz Integrated Financial Management. Michael Parry, International Management Consultants Limited. Training Workshop on Government Budgeting in Developing Countries. THE UNITED NATIONS. December 1997.

Zašto se fokusirati na investicionu potrošnju?

- Doprinosi dugoročnom rastu
- Zahteva srednjoročne budžetske i knjigovodstvene procese
- Kolebljivost potrošnje – usponi i padovi kretanja prihoda
- Specijalizovana znanja i sistemi za upravljanje i nadgledanje projekata, i kontrola troškova
- Povremene fragmentarne institucionalne odgovornosti
- Drugačije (lakše?) prepreke za zahteve o novim finansiranjima
- Pod jakim uticajem javnih sistema nabavke

Ciklus investicionog plana

Planiranje

Korak	Ishod	Glavne crte	Odgovorni faktori
1. Ažuriranje stanja inventara, Procena stanja imovine	Popis imovine (uključujući podatke o datumu početka rada objekta, godišnjim troškovima održavanja i popravki, trenutnom stanju, itd)	Procena stanja i istorijat troškova održavanja trebalo bi da obezbede bolju procenu budžeta za održavanje.	Baza podataka inventara pri svakom ministarstvu i/ili pod upravom centralnog tela (npr. biro za investiciono planiranje Min.Fin., biro za kapitalne investicije Min. ekonomije, ili Min. za planiranje i razvoj) Procena stanja imovine koju vrše eksperti resornog ministarstva, pod ugovorom sa trećim licem.
2. Identifikacija projekta	Preliminarni spisak mogućih projekata sa procenama troškova	Identifikovanje potrebe za adaptacijom ili zamenom postojećih i novih objekata Trebalo bi je vezati za strateški sektor, ciljeve službe Vredi pripremiti spisak u okviru celokupnog višegodišnjeg finansijskog plafona sektora/ministarstva (stalnog i periodičnog)	Resorna ministarstva identifikuju projekte, procene troškova Centralno telo priprema smernice, formulare za resorna ministarstva

Planning (2)

Korak	Ishod	Glavne crte	Odgovorni faktori
3. Evaluacija projekta	<p>Detaljniji troškovi projekta</p> <p>Za projekte koji donose prihod, procena prihoda</p> <p>Identifikacija mogućih finansijskih izvora</p>	<p>Detaljniju evaluaciju projekta trebalo bi vršiti samo za najprioritetnije projekte ministarstva i vlade, za projekte koji su izgledni da se finansiraju</p> <p>Mogu se izvršiti analize isplativosti i profitne stope, mada ovo može biti veoma skupo i dugotrajno, i možda bez značaja za mnoge projekte</p>	<p>Resorno ministarstvo koje koristi stručna tela ili upošljava konsultante</p> <p>Centralno telo priprema smernice, formulare za resorna ministarstva</p> <p>Budžetski sektor Min. Fin. treba da se uključi u procenu prihoda, i da oceni kvalitet procena troškova</p>
4. Rangiranje projekta	CIP/PIP	<p>Višegodišnji spisak odobrenih projekata, rangiranih po prioritetu</p> <p>Treba početi ispočetka (od nule) na godišnjem nivou. Bez pretpostavki da će projekat odobren ali finansijski nepokriven prošle godine automatski biti uključen u narednim planovima i budžetima.</p>	<p>Svako ministarstvo ili centralno telo održava odobreni projekat baze podataka, priprema plan</p> <p>Rangiranje se može izvršiti korišćenjem formalnih rang lista projekata, koje koristi međuresorsko telo za razmatranje.</p> <p>Uključivanje građana u tela dodaje kredibilitet.</p> <p>Javna rasprava takođe dodaje kredibilitet pre konačnog usvajanja plana.</p> <p>Pojedine vlade podnose CIP/PIP zakonodavnim telima na pregled i odobrenje pre finaliziranja plana.</p>

Budžetiranje

Korak	Ishod	Glavne crte	Odgovorni faktori
5. Finansiranje	Specifične finansijske aranžmane za predloge treba uključiti u budžet	<p>Opcije uključuju opšte prihode, dugove, korisničke naknade, koncesije, javno - privatna partnerstva (koje treba pravilno proceniti da bi se izbegle buduće obaveze za državu)</p> <p>Moraju se uskladiti sa dužničkim limitom propisanim u dužničkoj strategiji.</p>	Budžetski odsek Min. Fin., kancelarija za investicione planove
6. Budžet	Uključuje troškove za budžetske projekte, u sektoru/ministarstvu	Pored prikazivanja troškova odgovarajućih ministarstava i programa, budžet može da sadrži aneks onih CIP/PIP predloga uključenih u budžet, informacije radi	Budžetski odsek Min. Fin., kancelarija za investicione planove

Implementacija

Korak	Ishod	Glavne crte	Odgovorni faktori
7.Nabavka	Plan nabavke, predviđanje kretanja novčanih tokova	Planove nabavke uvek bi trebalo izraditi za projekte uključene u budžet, zajedno sa rasporedom gotovinskih zahteva radi primene budžeta Nabavka treba da sledi dobru praksu definisanu u Zakonu o nabavkama	Odgovorno ministarstvo Centralno telo za nabavku može da obezbedi tehničku podršku, i da sigurno odredi standarde, obezbedi opšte smernice
8. Monitoring	Redovni monitoring materijalnog i finansijskog napretka u potpunosti	Finansijski napredak može se nadgledati preko trezorskih plaćanja Materijalni napredak treba vezati za bazu podataka o tekućim projektima	Odgovorno ministarstvo Centralno telo Trezor može da traži procenu materijalnog napretka pre plaćanja, i da je prosledi bazi podataka kapitala

Revizija/Kontrola

Korak	Ishod	Glavne crte	Odgovorni faktori
9. Revizija	Naknadna procena finansijskih izveštaja i materijalno g dovršenja	<p>Ministarska tela interne revizije, a prema budžetskim zakonima, treba da nadgledaju tačnost finansijskih izveštaja i efikasnost delovanja</p> <p>Centralno interno revizorsko telo i Knjigovodstvena komora treba periodično da proveravaju efikasnost interne revizije i procesa interne kontrole.</p> <p>Povremene ocene tačnosti prvobitnih pretpostavki, procena, i identifikacija sistemskih obrazaca i problema</p>	<p>Kancelarije interne revizije budžetskih korisnika</p> <p>Centralno telo interne revizije</p> <p>Knjigovodstvena komora</p>

Odabrana pitanja

- Strateško planiranje i budžetiranje
 - Veze između planova, budžeta, projekata
 - Uloga izabranih zvaničnika
 - Koliko trošiti? Pristupačnost?
- Kapitalne investicije ili Razvojna potrošnja
 - Definicije, procesi
- Nepristrasnost u raspodeli kapitala
 - Region, sektori, ministarstva
- Upravljanje projektima, sprovođenje budžeta
 - Realistični vremenski okviri, istorijski standardi
 - Uklanjanje barijera
- Novac koji juri projekte ili projekti koji jure za novcem
 - Odobreni projektni fond
 - Filterisanje zahteva/predloga

Algoritam za filtriranje kapitalnih projekata

Projekti u budžetu

Resursi projekata

Projekti su nacionalni strateški prioritet

Projekti su smešteni u sektorske višegodišnje plafone

Projekti su isplativi

Projekti su sektorski prioritet

Projekti su izvodljivi

Projekti relevantni za program

Sfera mogućih projekata